

Ontvangen: 10-3-2022 2021/101++dt

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aeres Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 245
6710 BE EDE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
31831849

Bijlagen
1

Datum 10 maart 2022
Betreft Besluit macrodoelmatigheid masteropleiding Gezond Gedrag en
Leefomgeving

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met uw brief van 6 december 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger
Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 6 december 2021, hebt u mij het
voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Gezond Gedrag en
Leefomgeving als bekostigde opleiding te verzorgen in Almere.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 februari 2022, kenmerk 2021/101,
geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit
besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het
hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling
macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te
stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Gezond Gedrag en
Leefomgeving als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere. Met toepassing
van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de
deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de
WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, wat
betreft de deeltijdvariant van de opleiding, voldoet aan de voorwaarden a en b
van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u
naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de
opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd
in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de

NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
31831849

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Robbert Dijkgraaf, namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Hubert-Jan Albert

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Aeres Hogeschool deeltijd hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving Almere	2021/101	14/02/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag van Aeres Hogeschool ten behoeve van de nieuwe hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving te Almere.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Aeres Hogeschool deeltijd hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving Almere	2021/101	14/02/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 06/12/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Aeres Hogeschool om de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere (brief van 06/12/2021 met kenmerk 2112RKO10158.ive). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Op 11/11/2020 heeft Aeres Hogeschool een aanvraag ingediend voor bekostiging van de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving. Op 14/12/2020 heeft de CDHO negatief geadviseerd (kenmerk 2020/087). De minister van OCW heeft op 15/01/2021 een negatief besluit genomen over deze aanvraag. Op 06/12/2021 heeft Aeres Hogeschool onderhavige herhaalde aanvraag voor het bekostigd verzorgen van de deeltijdvariant ingediend. Op 17/01/2022 heeft de commissie omwille van de zorgvuldige besluitvorming de beslistermijn verlengd tot 28/02/2022.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Aeres Hogeschool om de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving (hierna ook: GG&L) als bekostigde opleiding te Almere te verzorgen. De commissie adviseert hierbij om de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid die is vastgelegd in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de Nederlandstalige hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving vanuit Almere aanbieden. Aanvrager wil de opleiding in het Croho onderdeel Gezondheidszorg laten registreren. De opleiding omvat 60 studiepunten en zal in deeltijdvorm worden aangeboden.

De opleiding richt zich op het analyseren van gedragspatronen van mensen op de basis van biologische, psychologische en sociologische gegevens en het interpreteren van deze gegevens om gezond gedrag te bevorderen en gezonde leefomgevingen te creëren. De masteropleiding richt zich in het eerste studiejaar op de mens in relatie tot gezondheid en op de invloed van de omgeving op de gezondheid van de mens door middel van vakken als 'Begrijpen van mensen en gezondheid' en 'De mens in zijn omgeving'. In het tweede studiejaar staat het bevorderen van gezond leven centraal, vanuit interventies in de leefomgeving. De studenten leveren casussen uit de eigen beroepspraktijk aan, aangevuld met opdrachten die aangereikt worden vanuit de opleiding. Het tweede jaar is gericht op het implementeren van de kennis die in het eerste jaar is opgedaan en is meer interactief van aard. De opleiding staat open voor studenten met een afgeronde hbo of wo bacheloropleiding en minimaal 3 jaar relevante werkervaring. Daarnaast is basiskennis van biologie ten aanzien van de fysiologie en anatomie van de mens noodzakelijk met een omvang van minimaal 5 studiepunten. Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens aanvrager onder meer aan het werk als (beleids)adviseur op het gebied van gezondheidsbevordering en gedragsverandering en projectleider en tevens als toegepast onderzoeker.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. Aangezien de door aanvrager aannemelijk gemaakte arbeidsmarktbehoefte gering is en deels bestaat uit een opscholingsbehoefte, adviseert de commissie u om de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte doet aanvrager een beroep op de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, een aantal expertinterviews ter bepaling van de behoefte aan de opleiding (eerste verkennende ronde in 2020 en een verdiepende ronde in 2021), een door aanvrager uitgevoerde vacaturepeiling (voorjaar 2021) en het arbeidsmarktonderzoek 'Behoeftepeiling deeltijd masteropleiding Gezond Gedrag & Leefomgeving' door onderzoeksbureau Enneüs (oktober 2021) dat bestaat uit een behoeftepeiling onder 144 respondenten en een viertal verdiepende interviews.

Aanvrager beschouwt twee opleidingstypen die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de voorgenomen opleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving, te weten het cluster master farmacie en gezondheidswetenschappen en het cluster master psychologie. Aanvrager beschouwt het cluster master landbouw, biologie en biochemische technologie en het cluster master sociale en maatschappijwetenschappen niet verwant, ondanks dat er volgens aanvrager enige verwantschap bestaat tussen de voorgenomen opleiding en deze twee opleidingstypen.

De commissie acht het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen het meest relevant omdat hierin verwante opleidingen zoals de hbo master Healthy Aging Professional en de wo masters Health Sciences en Nutrition and Health zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		3000	3	0.6	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		12100	14	2.2	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026		15100	17	2.7	gemiddeld
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		12300	14	2.2	laag
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.98				groot
>> Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.98				goed

Bron: ROA AIS

De commissie acht het opleidingstype master psychologie niet relevant, omdat er geen (aan)verwante opleidingen in dit cluster zijn opgenomen. De commissie deelt de mening van aanvrager dat de opleidingstypes master landbouw, biologie en biochemische technologie en master sociale en maatschappijwetenschappen niet relevant zijn, omdat in deze clusters geen (aan)verwante opleidingen zijn ondergebracht.

Aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen Beleidsadviseurs, Biologen en natuurwetenschappers, Psychologen en sociologen, Medisch vakspecialisten, Fysiotherapeuten, Maatschappelijk werkers en Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs. In beginsel kent de commissie meer gewicht toe aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op de beroepsgroepen. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingstypen een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie acht de beroepsgroep Beleidsadviseurs relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Beleidsadviseurs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Beleidsadviseurs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		3300	4	0.7	hoog
Beleidsadviseurs	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11300	15	2.3	gemiddeld
Beleidsadviseurs	verwachte baanopeningen tot 2026		14600	19	2.9	gemiddeld
Beleidsadviseurs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.871				groot

Bron: ROA AIS

De commissie acht de beroepsgroep Biologen en natuurwetenschappers enigszins relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een deel van de beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen, zoals biologen en milieudeskundigen.

Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Biologen en natuurwetenschappers

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Biologen en natuurwetenschappers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		1100	3	0.5	gemiddeld
Biologen en natuurwetenschappers	verwachte vervangingsvraag tot 2026		2900	8	1.3	erg laag
Biologen en natuurwetenschappers	verwachte baanopeningen tot 2026		4000	11	1.7	laag
Biologen en natuurwetenschappers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.849				groot

Bron: ROA AIS

De commissie acht de beroepsgroep Medisch vakspecialisten enigszins relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een deel van de beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen, zoals medisch en farmaceutisch vakspecialisten, vakspecialisten gezondheidszorg en medewerkers gezondheidsvoorlichting en -opvoeding. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie tabel 4).

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Medisch vakspecialisten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Medisch vakspecialisten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		5100	9	1.4	erg hoog
Medisch vakspecialisten	verwachte vervangingsvraag tot 2026		8700	15	2.3	gemiddeld
Medisch vakspecialisten	verwachte baanopeningen tot 2026		13800	24	3.6	hoog
Medisch vakspecialisten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.861				groot

Bron: ROA AIS

De commissie acht de beroepsgroep Psychologen en sociologen enigszins relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een deel van de beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen, zoals psychologen en sociologen. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie tabel 5).

Tabel 5. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Psychologen en sociologen

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Psychologen en sociologen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		3600	5	0.8	hoog
Psychologen en sociologen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11700	15	2.4	gemiddeld
Psychologen en sociologen	verwachte baanopeningen tot 2026		15300	20	3.1	gemiddeld
Psychologen en sociologen	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.851				groot

Bron: ROA AIS

De commissie acht de beroepsgroep Fysiotherapeuten enigszins relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een deel van de beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen, zoals diëtisten en voedingsdeskundigen, specialisten op het gebied van de gezondheidszorg en specialisten op het gebied van de milieu- en arbeidshygiëne. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie tabel 6).

Tabel 6. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep Fysiotherapeuten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Fysiotherapeuten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		2800	3	0.5	gemiddeld
Fysiotherapeuten	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11200	13	2.1	gemiddeld
Fysiotherapeuten	verwachte baanopeningen tot 2026		14000	17	2.6	gemiddeld
Fysiotherapeuten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.896				groot

Bron: ROA AIS

De commissie kent geen gewicht toe aan de prognoses voor de beroepsgroepen Maatschappelijk werkers en Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding slechts voor een klein deel in deze beroepen terecht zullen komen.

De commissie constateert dat de prognoses van het ROA over het algemeen een positief beeld schetsen van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van het relevante opleidingstype en de relevante beroepsgroepen. Dit geeft een positieve indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving.

Aanvrager heeft een aantal expertinterviews gehouden waarin de maatschappelijke aandacht voor gezond gedrag en leefomgeving en de behoefte aan de voorgenomen opleiding nader aan de orde is gesteld. In de periode tussen 06/02/2020 en 12/10/2020 werden 16 semi-gestructureerde interviews/vragenlijsten afgenomen. Aanvullend zijn in de periode tussen 10/03/2021 en 28/04/2021 5 formele semi-gestructureerde interviews afgenomen. De lijst met namen van de geïnterviewden en de organisaties waar zij werkzaam zijn is bijgevoegd alsmede de hoofdlijnen van de gesprekken. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat alle respondenten het belang van het initiatief voor de master onderkennen. Vooral de interdisciplinaire benaderingen en het brede aanbod van kennis uit de verschillende invalshoeken (biologie, psychologie en sociologie) spreekt de meeste respondenten aan. De focus van de masteropleiding GG&L op de leefomgeving wordt door veel respondenten als relevant beschouwd.

De commissie is van mening dat de interviews valide en navolgbaar zijn en dat uit deze interviews volgt dat het merendeel van de respondenten de behoefte aan experts op het gebied van gezond gedrag en leefomgeving onderkent.

Aanvrager heeft in het eerste semester van 2021 een vacaturepeiling uitgevoerd. Gedurende een zestal peilmomenten is gezocht naar vacatures die via online-platforms zijn aangeboden en te relateren zijn aan specifieke trefwoorden in de omschrijving van de masteropleiding GG&L, te weten 'gezondheidsbevorderaar', 'interventies', 'gezondheid', 'beleid', 'omgeving', 'gedrag', 'gedragsexpert', 'gedragsinterventies', 'leefomgeving' en 'voorlichting'. De organisaties, contactpersonen en vereiste opleidingsachtergrond en skills zijn in de vacatureteksten opgenomen. De vacaturepeiling heeft volgens aanvrager duidelijk gemaakt welk type bedrijven en organisaties actief zoeken naar professionals ter bevordering van gezond leven en een gezondere leefomgeving, in welke functies deze professionals komen te werken en welke vaardigheden daarvoor gevraagd worden. Naar aanleiding van de resultaten van de vacatureanalyse is de opzet van de beoogde opleiding aangescherpt. Aanvrager constateert op basis van de vacaturescan dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding uiteenlopende functies, achtergronden en opleidingen hebben en daarmee ook inbreng vanuit verscheidene kennisdomeinen met zich meebrengen zoals gedrag (psychologie en pedagogie), gezondheid en welzijn (medisch en paramedisch), juridisch, HR, publiek domein (sociaal leven en samenleving), onderzoek, organisatiekunde, biologie/natuur. In de 41 vacatureteksten zijn verschillende functies gevraagd: adviseur (17x), beleidsmedewerker (8x), consultant (4x) en projectleider (3x). Bij de genoemde kennisdomeinen heeft aanvrager voor het overgrote deel termen gebruikt die terug te vinden zijn in het domein van de psychologie en pedagogiek (gedrag), daarna termen die gebruikt worden in het publieke kennisdomein (sociaal leven, samenleving en bestuur) en vervolgens gezondheid en welzijn (medisch en paramedisch). Uit de vacaturepeiling komt naar voren dat een groot deel van de vacatures bij de overheid wordt aangeboden, zowel landelijk als regionaal. In de vacaturescan (n=41) is gekeken of de ambitie voor een gezondere leefomgeving en gezonder leven ook zichtbaar wordt in de vraag naar medewerkers. Daartoe heeft aanvrager op vacaturesites gekeken naar relevante vacatures met een landelijk bereik. Aanvrager constateert dat op grond van de gevonden vacatures kan worden vastgesteld dat de vraag met name lijkt te bestaan bij overheidsinstanties en in het sociaal domein. De gevonden vacatures laten zien dat er vraag is naar medewerkers op hbo/wo-niveau met een combinatie van expertises die terug te vinden zijn in de domeinen 'psychologie en pedagogiek' en 'gezondheid en welzijn' alsmede in het sociaal domein. De omgang met complexe vraagstukken vereist een werk- en denkniveau op hbo- of wo masterniveau. Er wordt in de gevonden vacatures vooral gevraagd naar de functies adviseur, beleidsmedewerker en consultant. In de vacatureteksten wordt een grote diversiteit aan skills genoemd. De uitkomst van de vacaturepeiling laat ten aanzien van de gevraagde skills zien dat er behoefte is aan medewerkers die over projectmanagementvaardigheden beschikken om de beoogde veranderingen tot stand te brengen. Onder de noemer projectmanagement is een verzameling van skills opgenomen die van toepassing zijn voor projectleiders en het leiding geven aan (verander-)projecten. In de vacatures worden voorts kenmerkende vaardigheden genoemd als leiderschap en adviserende kwalificaties. De gevraagde medewerkers dienen tevens bestuurlijke sensitiviteit en beleidsvormende en beleidsontwikkende kwaliteiten te hebben. De commissie is van mening dat aanvrager grotendeels relevante vacatures heeft geselecteerd. Een klein aantal vacatures is verouderd (2018) of er is niet duidelijk vermeld welk opleidingsniveau vereist is. Ook wordt voor een aantal vacatures een master op wo-niveau gevraagd. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding zullen echter voor de meeste vacatures in aanmerking komen. De commissie concludeert dat de vacaturepeiling blijkt geeft van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan werknemers met het profiel van de beoogde hbo master Gezond Gedrag en Samenleving.

Om zicht te krijgen op het aantal bedrijven dat belangstelling heeft voor het scholen van haar medewerkers op masterniveau in de expertise 'gezond leven en gezondheid bevorderende leefomgeving' is een behoeftepeiling gedaan door marktonderzoeksbureau Enneüs. Het eindrapport is in oktober 2021 verschenen.

De commissie heeft de geanonimiseerde respondentenlijst en dataset ingezien. Ter waarborging van de privacy van de respondenten zijn de vragen over functie en organisatie optioneel. Ca. 60 respondenten hebben ingevuld voor welke organisatie zij werkzaam zijn. Sommige organisaties worden meerdere keren genoemd en van een enkele organisatie is niet duidelijk wat de link is met de voorgenomen opleiding. De namen van de respondenten zijn niet bekend. De gehanteerde dataset biedt inzicht in de wijze van beantwoording van de vragen en is gekoppeld aan de respondentenlijst. Het onderzoek is uitgezet onder 2.062 personen die werkzaam zijn bij non-profit organisaties in verschillende sectoren zoals onderwijs (scholen), overheid (GGD's, ruimtelijke ordening, sociale domein), zorg en welzijn, natuurbehoud (zoals Staatsbosbeheer, IVN), NGO's, woningbouwverenigingen (algemene burgerlijke en utiliteitsbouw) en andere organisaties die in de breedste zin van het woord bezig zijn met het bevorderen van gezond gedrag. De behoeftepeiling is uitgezet onder personen werkzaam in heel Nederland. Hierbij is extra ingezet op werving van respons van respondenten uit de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland (het primaire werkgebied van aanvrager). Aanvrager stelt dat een belangrijk inclusiecriteria voor de behoeftepeiling het beschikken over zeggenschap ten aanzien van scholing is. Voor het onderzoek zijn derhalve geen potentiële studenten geconsulteerd. De geselecteerde contacten in de doelgroep betreffen leidinggevenden en personen die invloed hebben op het realiseren van scholing van medewerkers en op scholingsbudgetten. Voor het onderzoek zijn alleen personen werkzaam in de functie als directeur, teamleider, programmaleider of binnen HRM met voldoende inhoudelijke kennis van werkende professionals uitgenodigd. Uit de respondentenlijst komt naar voren dat dit inderdaad het geval is. Voor het kwantitatieve onderzoek zijn in totaal 2.062 respondenten uitgenodigd en hebben 144 respondenten de vragenlijst ingevuld. Het onderzoeksbureau stelt dat voor deze behoeftepeiling naast de steekproefpopulatie is gewerkt met een schatting van 20.000 personen als totale populatie. Binnen kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om een betrouwbaarheidsniveau van 95% te hanteren. Een betrouwbaarheidsniveau wordt samen met de foutenmarge gebruikt om uitkomsten van de steekproefpopulatie te generaliseren naar de daadwerkelijke populatie. In totaal hebben 144 respondenten de vragenlijst ingevuld. Op basis van het betrouwbaarheidsniveau van 95% is de foutenmarge in dit onderzoek 8,1%. De foutenmarge geeft aan in hoeverre de resultaten van de steekproef afwijken van de mening van de totale onderzoekspopulatie. In dit geval, kan de mening van de totale onderzoekspopulatie maximaal 8,1% onder of boven de uitkomst van deze steekproef liggen. De commissie is van oordeel dat Enneüs haar onderzoeksmethode helder en duidelijk heeft weergegeven en dat zij de wijze waarop zij op basis van de door middel van dat onderzoek verkregen resultaten tot haar conclusies is gekomen eveneens inzichtelijk heeft gemaakt. De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt: 'in hoeverre is er in de doelgroep behoefte aan de deeltijd masteropleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving als vorm van (na)scholing op masterniveau voor de eigen medewerkers?'. Allereerst is aan de 144 respondenten van het vragenlijstonderzoek gevraagd naar de mate waarin men verwacht dat de aandacht voor een zorgvuldige omgang met gezond gedrag en leefomgeving in de komende jaren zal toenemen binnen de samenleving. Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat 90% van de respondenten verwacht dat de aandacht voor een zorgvuldige omgang met gezond gedrag en leefomgeving in de komende jaren zal toenemen binnen de samenleving. Bijna de helft van de respondenten verwacht dat de aandacht veel (47%) zal toenemen, iets minder dan de helft denkt dat de aandacht hiervoor zal toenemen maar dat dit enigszins het geval zal zijn (43%). Een klein deel verwacht niet (1%) of nauwelijks (9%) dat de aandacht hiervoor de komende jaren zal toenemen. Wat betreft de behoefte aan een opleiding rondom het beïnvloeden van de sociale en fysieke leefomgeving ter stimulering van (gezond) gedrag herkent 80% van de respondenten deze behoefte. Ruim een kwart van de respondenten herkent dit zelfs sterk. Een klein deel herkent niet (6%) of nauwelijks (14%) een maatschappelijke behoefte aan een dergelijke opleiding. Vervolgens is aan de respondenten de vraag voorgelegd in hoeverre binnen de eigen organisatie behoefte bestaat aan de voorgenomen deeltijdopleiding. 53% van de respondenten verwacht dat hier behoefte aan zal zijn.

8% verwacht dat er veel behoefte binnen de eigen organisatie aan de opleiding zal bestaan en 44% verwacht dat er nauwelijks of geen behoefte is aan de deeltijdmaster Gezond Gedrag en Leefomgeving. Er is met name een lage score bij respondenten uit kleine bedrijven waar te nemen, hetgeen volgens het onderzoeksbureau waarschijnlijk te maken heeft met het feit dat binnen kleine bedrijven de budgetten vaak beperkt zijn. Op de vraag in hoeverre respondenten bereid zijn om één of meerdere medewerkers de voorgenomen opleiding te laten volgen binnen nu en 3 jaar antwoordt 50% van de respondenten hier misschien toe bereid te zijn en een groep van 19 respondenten (13%) geeft aan hiertoe bereid te zijn. Deze 19 respondenten geven hierbij ook aan mogelijkheden te hebben voor de student voor de uitvoering en begeleiding van een project, wat binnen de opleiding ook verwacht wordt. Uit het vragenlijstonderzoek blijkt volgens het onderzoeksbureau dat van alle respondenten 79 personen (55%) het (heel) waarschijnlijk achten dat één of meerdere medewerkers geïnteresseerd is in de opleiding en deze in deeltijd zou willen gaan volgen. De meest genoemde reden voor de respondenten die het niet waarschijnlijk achten dat hun medewerkers de opleiding zullen gaan volgen is dat de organisatie momenteel andere prioriteiten heeft. Daarnaast zijn een gebrek aan tijd en budget belangrijke redenen. Andere respondenten zien de meerwaarde van een dergelijke opleiding niet onmiddellijk in. Het onderzoeksbureau heeft vervolgens volgens de eerder beschreven methode geëxtrapoleerd van de responsgroep naar het totaal aantal relevante organisaties in Nederland. De commissie acht de extrapolatie naar de gehele onderzoekspopulatie van de steekproef echter niet volledig betrouwbaar. De commissie laat deze resultaten derhalve buiten beschouwing. De commissie constateert dat uit de behoeftepeiling blijkt dat slechts een kleine meerderheid (55%) behoefte aan de opleiding ziet in de onderzochte sectoren en dat deze meerderheid de uitspraken heeft gedaan op basis van waarschijnlijkheid. De commissie concludeert niettemin dat het onderzoek een opscholingsbehoefte middels de beoogde opleiding binnen de onderzochte organisaties aannemelijk maakt.

Naast het arbeidsmarktonderzoek in de vorm van een online vragenlijst heeft onderzoeksbureau Enneüs ook een beperkt aantal (n=4) verdiepende telefonische interviews gehouden met personen werkzaam in de sectoren onderwijs, zorg, welzijn in beslissingsbevoegde functies in de periode 2020/2021. Aanvrager heeft noch de namen van de geïnterviewden noch de namen van de organisaties waarvoor zij werkzaam zijn vrijgegeven. Op de vraag of de geïnterviewden verwachten dat de aandacht voor een zorgvuldige omgang met gezond gedrag en leefomgeving binnen de eigen de organisatie de komende jaren zal toenemen antwoorden alle geïnterviewden dat er binnen de eigen organisatie al veel aandacht voor gezond gedrag en leefomgeving is en dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. Bij de organisaties van alle geïnterviewden zijn er ook medewerkers die zich actief bezighouden met het bevorderen van gezond gedrag. De reacties van de geïnterviewden zijn verschillend voor wat betreft de behoefte aan de deeltijd masteropleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving als vorm van scholing op masterniveau. Door twee geïnterviewden wordt volgens het onderzoeksbureau met voorzichtigheid aangegeven dat zij in de voorgenomen opleiding een meerwaarde zien voor de eigen organisatie, omdat het aansluit bij hun werkveld en wensen. Twee geïnterviewden zijn niet zeker of hun organisatie behoefte heeft aan de masteropleiding. Zij geven aan dat er reeds bij andere onderwijsaanbieders scholingsmogelijkheden voor hun medewerkers bestaan. Om een besluit te vormen over de deeltijdopleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving moet het voor hen heel duidelijk zijn wat de winst is voor hun organisatie ten aanzien van de andere scholingsmogelijkheden. Alle geïnterviewden geven in ieder geval aan dat er mogelijkheden zijn binnen hun organisatie voor de uitvoering en begeleiding van een project of opdracht rondom het beïnvloeden van (gezond) gedrag. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat één geïnterviewde het waarschijnlijk acht dat er bij hen in de organisatie medewerkers zijn die de opleiding willen volgen. Om hoeveel medewerkers het gaat wordt niet nader gespecificeerd. De commissie is van mening dat de interviews vanwege het ontbreken van gegevens ten aanzien van de geïnterviewde personen en de organisaties waar zij werkzaam zijn niet navolgbaar zijn.

Ook in het geval dat dit wel het geval was geweest concludeert de commissie dat uit de interviews geen onmiddellijke behoefte aan scholing van de eigen medewerkers volgt. Slechts één geïnterviewde medewerker acht het waarschijnlijk dat er binnen de eigen organisatie medewerkers zijn die de voorgenomen opleiding willen volgen.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte aannemelijk gemaakt heeft. De commissie komt tot deze overweging op basis van de positieve prognoses van het ROA, de verkennende interviews, de vacaturepeiling en de behoeftepeiling in de vorm van een online vragenlijst.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager heeft de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving onderverdeeld in een nationale, internationale en regionale behoefte. Aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte op nationale schaal onder meer aan de hand van de volgende bronnen: 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' van het RIVM (www.vtv2018.nl), de Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 'Gezondheid breed op de agenda' en de bijbehorende kamerbrief van het Ministerie van VWS (2020), het Nationaal Preventieakkoord 'Naar een gezonder Nederland' en de bijbehorende kamerbrief van het Ministerie van VWS (2018), het artikel 'How should we define health?' van Huber et al. (BMJ 2011), de 'Missies voor het Topsectoren- en innovatiebeleid, thema Gezondheid en Zorg' van het ministerie van EZ (2019) en de bijbehorende kamerbrief (2018). Aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte op internationale schaal aan de hand van de zeventien ontwikkelingsdoelen/sustainable development goals als vastgelegd in de 'Ontwikkelingsagenda 2015-2030' van de Verenigde Naties (2015). Aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte op regionale schaal aan de hand van de volgende bronnen: de omschrijving van de Flevocampus (www.flevocampus.nl), de conceptversie van de voedselstrategie 2021-2025 van de gemeente Almere (2020), de plannen van de Floriade 2022 (www.floriade.com) en het tussen de gemeente Almere en de Floriade afgestemde programmathema 'Growing Green Cities' (growinggreencities.almere.nl).

Aanvrager stelt aan de hand van de 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' (www.vtv2018.nl) dat de bevolking van Nederland gemiddeld steeds ouder wordt en dat dit medische, sociale en economische zorgkosten met zich meebrengt. Met de toename van de hoeveelheid chronische aandoeningen stijgen ook de zorguitgaven. Gedrag en leefomgeving hebben volgens het RIVM een grote invloed op deze ontwikkelingen.

Aanvrager heeft verder verwezen naar de Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 'Gezondheid breed op de agenda' (2020) om aan te geven dat de ambities van de overheid met betrekking tot deze problematiek onder andere het verbeteren van de leefomgeving en het verminderen van gezondheidsachterstanden omvat. Dit is in de ogen van aanvrager in lijn met beleidslijnen zoals vastgelegd in landelijke programma's als het 'Nationaal Preventieakkoord' (2018) en met de gedachte dat de gezondheidszorg niet meer moet gaan denken vanuit ziekte maar vanuit 'positieve gezondheid', zoals is beargumenteerd in het artikel 'How should we define health?' van Huber et al. (BMJ 2011). Aanvrager geeft verder aan dat dit tevens wordt nagestreefd in 'Missies voor het topsectoren- en innovatiebeleid' (2019). Aanvrager stelt daarbij dat de voorgenomen opleiding zich op de daarin genoemde thema's als het verbeteren van de leefomgeving en het verminderen van gezondheidsachterstanden richt en dat afgestudeerden een rol kunnen spelen in het oplossen van de problemen en het opzetten van de samenwerkingsverbanden. De gewenste transitie van een curatieve benadering vanuit een focus op ziekte en herstel naar een preventieve benadering met de focus op gezond leven en positieve gezondheid vraagt volgens aanvrager om professionals die in staat zijn deze transitie mede vorm te geven. De commissie is met aanvrager van mening dat afgestudeerden van de masteropleiding GG&L een bijdrage kunnen leveren aan deze beleidsdoelstellingen.

Voor wat betreft de maatschappelijke behoefte op internationale schaal stelt aanvrager dat zij door middel van onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie bijdraagt aan de transities voor het groene domein en daarmee beoogt bij te dragen aan 8 van de 17 sustainable development goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Aanvrager stelt dat de SDG's een wereldwijde focus hebben en de drie dimensies van duurzame ontwikkeling in evenwicht brengen: de economische, sociale en ecologische. Om de SDG's te bereiken moeten deze drie dimensies op een evenwichtige manier worden aangepakt. Nauwe samenwerkingen tussen sociale, technische en economische disciplines (interdisciplinair) en tussen kennisinstellingen, overheden, NGO's, private partners en andere relevante eindgebruikers (co-creatie) vormen daarbij volgens aanvrager cruciale voorwaarden. Specifiek wordt de aandacht gericht op de verbinding tussen het groene kennisdomein en de stedelijke omgeving, onder het motto: 'Laat de stad leven' en aan een duurzame wereld. Dit komt tot uiting in de opleidingen Biologie, Voeding & Gezond Leven en Geo Media & Design en in de lectoraten Stedelijke Voedselvraagstukken, Groene & Vitale Stad, Voedsel & Gezond Leven en Innovatie & Groenstedelijke Ruimte. Aanvrager is van mening dat de opleiding GG&L in ieder geval aansluit op de SDG's 11 (sustainable cities and communities) en 17 (partnerships for the goals). Onderwijs en onderzoek richten zich op de gezondheid van de leefomgeving: van gebiedsontwikkeling tot voedsel en van biologie tot menselijk gedrag. Het doel is om bij te dragen aan de stad als levend ecosysteem: mens en natuur benutten en stimuleren elkaar. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding aansluit op enkele SDG's van de Verenigde Naties en daarmee bijdraagt aan de transities voor het groene domein.

Met betrekking tot de regionale maatschappelijke behoefte beargumenteert aanvrager dat de regio Almere op diverse manieren actief bezig is met de thema's verbeteren van de leefomgeving en het bevorderen van gezond gedrag. Zo wordt er gewerkt aan deze thema's op de Flevocampus (www.flevocampus.nl) en is er in het concept voedselstrategie 2021-2025 van de gemeente Almere (2020) aandacht besteed aan gezonde levenskeuzes in de regio en een duurzame voedselstrategie. Deze strategie omvat het stimuleren van gezond gedrag. Aanvrager geeft aan hier zelf ook bij betrokken te zijn als hoger onderwijsinstelling. Ten slotte geeft aanvrager aan dat deze strategie ook terug te zien is in de komst van de Floriade Expo 2022 naar Almere, waar het thema 'Growing Green Cities' zal zijn. Een van de doelen van de Floriade Expo 2022 is om aandacht te besteden aan oplossingen die aan een gezonde leefomgeving bij kunnen dragen. Aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding aansluit op de regionale thema's, ambities en afspraken en dat aanvrager hier een wezenlijke bijdrage aan kan leveren door middel van de voorgenomen opleiding. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving aansluit op de regionale beleidsagenda's gericht op gezond leven.

Aanvrager heeft op grond van het bovenstaande aannemelijk gemaakt dat de voorgenomen opleiding aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte doet aanvrager onder meer een beroep op het 'Kennis- en Innovatieconvenant 2020-2030' (KIC) van de NWO (november 2019), de 'Nationale Wetenschapsagenda' en een aantal lectoraten die hieraan gekoppeld zijn.

Aanvrager stelt dat de Nederlandse samenleving voor de grote uitdaging staat om te komen tot 'brede welvaart' voor iedereen. Naast een sterker verdienvermogen door grotere innovatiekracht en hogere productiviteit is dit streven tevens gericht op meer inclusiviteit door gelijkere kansen en eerlijker delen en op een duurzaam leefklimaat. Naast de economische transitie met een focus op duurzaamheid betreft dit streven ook het inzetten op sociale innovaties. Deze sociale innovaties richten zich op effectieve oplossingen voor belangrijke sociale, maatschappelijke en milieukundige problemen (zie 'Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals 2020' van het CBS (2020), o.a. p. 3 en p. 6).

Aanvrager beschrijft dat de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) financieel bijdraagt aan het realiseren van het Kennis- en Innovatieconvenant 2020-2030 (KIC). De bijdrage aan het KIC is beschikbaar voor fundamenteel en praktijkgericht onderzoek in samenwerking met bedrijven. Ook het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA (onderdeel van de NWO) stimuleert onderzoek gericht op het vinden van praktijkoplossingen in de lijn van het door de overheid bepaalde missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid. De focus van de samenwerking ligt op vier maatschappelijke thema's van het missiegedreven kennis- en innovatiebeleid: Energietransitie en Duurzaamheid, Landbouw, Water en Voedsel, Gezondheid en Zorg en Veiligheid (pp. 27-28). Aanvrager geeft aan dat de Groene hogescholen (Aeres Hogeschool, HAS Hogeschool, Hogeschool Inholland en Hogeschool Van Hall Larenstein) zich met name richten op het thema Landbouw, Water en Voedsel en zijn verbonden in de organisatie van een gezamenlijk Centre of Expertise. Ook op het thema Gezondheid en Zorg zetten de hogescholen volgens aanvrager stevig in met ongeveer vijftien Centres of Expertise, vijf lectorenplatforms en ruim 200 lectoraten. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het thema Leefstijl en Leefomgeving, waarbij aspecten als sport, welzijn, samenredzaamheid en gezond oud worden de boventoon voeren. Door middel van relevant onderzoek dragen lectoraten bij aan maatschappelijke uitdagingen, zorgen ze dat de kwaliteit van het onderwijs verbetert en helpen ze de beroepspraktijk te innoveren. Om hier doelgericht aan bij te dragen participeren lectoraten volgens aanvrager in toenemende mate in regionale, nationale en internationale onderzoeks- en innovatie ecosystemen. Een voorbeeld hiervan vormt de Nationale Wetenschapsagenda (NWA). De NWA stimuleert actief de brede samenwerking binnen de publieke kennisketen van hogescholen, universiteiten, universitair medische centra (UMC's) en instellingen voor toegepast onderzoek (TO2-instellingen). Aanvrager beschrijft dat in het lectoraat Groene & Vitale Stad de vraag centraal staat hoe de groene stedelijke ruimte bij kan dragen aan de gezondheid en het welzijn van de mens. Het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken richt zich op het stimuleren van duurzame en gezonde voedselroutines. Het lectoraat werkt nauw samen met kennisinstituut Flevo Campus en draagt bij aan de voedselstrategie van de gemeente Almere. Het lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte houdt zich bezig met het vormgeven van de groenstedelijke ruimte met drie aandachtsgebieden: klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Aanvrager geeft aan dat de lectoraten binnen hun onderzoeksprogramma onderzoeken initiatieven die voortkomen uit vraagstukken die in de samenleving leven. Studenten van de masteropleiding GG&L participeren volgens aanvrager in deze onderzoeksprogramma's. Tevens doen zij vanuit hun deeltijdopleiding onderzoek in de eigen werkpraktijk. Aanvrager geeft verder aan dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen opteren voor de functie van toegepast onderzoeker en de opleiding een bijdrage kan leveren op het wetenschapsgebied van gezondheidsbevordering. De commissie constateert dat aanvrager niet duidelijk heeft aangegeven hoe de voorgenomen opleiding kan bijdragen aan een wetenschappelijke behoefte. Aanvrager heeft weliswaar in algemene zin omschreven op welke wijze de doelstellingen als beschreven in o.a. het KIC en de NWA bereikt kunnen worden, maar niet hoe de voorgenomen opleiding door middel van (praktijkgericht) onderzoek naar relevante onderwerpen bijdraagt aan de wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dan ook dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de voorgenomen master Gezond Gedrag en Leefomgeving aansluit op een wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag niet aansluit op een wetenschappelijke behoefte, maar wel op een maatschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte, die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 06/12/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van Aeres Hogeschool om de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving in Almere aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De commissie beoordeelt de ruimte in het landelijke opleidingsaanbod onder meer door te bepalen welke bestaande opleidingen verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De onderwijsinstelling dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De onderwijsinstelling dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. Aanvrager is van mening dat er geen verwant onbekostigd aanbod is. Aangezien de commissie geen toegang heeft tot relevante instroomgegevens van onbekostigde opleidingen is het niet mogelijk voor de commissie om de instroom in het onbekostigde aanbod in kaart te brengen. Eind 2020 heeft aanvrager een eerste aanvraag ingediend voor de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving voor zowel een voltijd- als een deeltijdvariant. Onderhavige herhaalde aanvraag voor dezelfde opleiding betreft uitsluitend de deeltijdvariant en is om deze reden gericht op een meer beperkte doelgroep dan de eerste aanvraag. Dit heeft ertoe geleid dat aanvrager ten opzichte van haar eerste aanvraag een andere weergave van het landelijk verwante aanbod van de aangevraagde opleiding heeft opgesteld. Zo zijn sommige opleidingen nu niet meer of slechts in beperkte mate verwant, omdat zij uitsluitend in voltijd worden aangeboden. Aanvrager geeft daarnaast aan dat in de vergelijking met de (aan)verwante masteropleidingen researchmasters - die specifiek gericht zijn op wetenschappelijk onderzoek en het opleiden van onderzoekers - buiten beschouwing zijn gelaten. Tevens zijn masteropleidingen die opleiden voor therapeutische begeleiding van cliënten in de vergelijking buiten beschouwing gelaten, omdat afgestudeerden van de hbo master GG&L niet tot therapeut worden opgeleid. De commissie volgt dit betoog en beschouwt de in het eerste advies opgenomen voltijdopleidingen op het gebied van de psychologie thans onvoldoende verwant om in het overzicht te worden opgenomen.

Aanvrager acht de hbo masters Healthy Ageing Professional (Fontys Hogescholen en de Hanzehogeschool Groningen) en Klimaatpsychologie en -gedrag (Hogeschool van Amsterdam, nog niet gestart) het meest verwant (in de terminologie van aanvrager 'matig verwant') aan de voorgenomen opleiding. Aanvrager beschouwt de volgende opleidingen als aanverwant aan de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving: de hbo masters Health Innovation (NHL Stenden Hogeschool) en Gezondheidsinnovatie (Zuyd Hogeschool) en de wo masters Nutrition and Health (Wageningen University), Health Education and Promotion (Universiteit Maastricht), Global Health (Universiteit Maastricht), Health Sciences (Universiteit Twente en de Vrije Universiteit Amsterdam), Vitality and Ageing (Universiteit Leiden) en Communication, Health and Life Sciences (Wageningen University).

De commissie is van mening dat van de voornoemde opleidingen de volgende het meest verwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de hbo masters Healthy Ageing Professional (Fontys Hogescholen en de Hanzehogeschool Groningen) en Klimaatpsychologie en -gedrag (Hogeschool van Amsterdam, beoogde start in september 2022) en de wo master Health Education and Promotion (Universiteit Maastricht). De commissie is van mening dat de volgende opleidingen als aanverwant aan de voorgenomen opleiding dienen te worden beschouwd: de hbo masters Health Innovation (NHL Stenden Hogeschool) en Gezondheidsinnovatie (Zuyd Hogeschool) en de wo masters Nutrition and Health (Wageningen University), Global Health (Universiteit Maastricht), Health Sciences (Universiteit Twente en de Vrije Universiteit Amsterdam), Vitality and Ageing (Universiteit Leiden) en Communication, Health and Life Sciences (Wageningen University).

De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding. Een aantal opleidingen wordt zowel in voltijd als in deeltijd aangeboden. De voorgenomen opleiding zal in deeltijd worden aangeboden en om deze reden heeft de commissie in de eerste plaats een vergelijking gemaakt met opleidingen die een deeltijdvariant kennen. De instroom in de (aan)verwante opleidingen is in de afgelopen jaren gegroeid: dit geldt voor zowel deeltijd- als voltijdopleidingen.

Tabel 10. Instroom in het verwante en aanverwante bekostigde voltijd- en deeltijdaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17		'17-'18		'18-'19		'19-'20		'20-'21	
		vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt
M Healthy Ageing Professional (49127)	Fontys Hogescholen (30GB)							8	23	15	23
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	30	40	27	42	13	28	14	14	23	22
M Health Education and Promotion (60461)	Universiteit Maastricht (21PJ)	43	7	57	15	66	10	66	18	62	14
M Health Innovation (40120)	NHL Stenden Hogeschool (31FR)					7	14	5	18	6	12
M Gezondheidsinnovatie (49145)	Zuyd Hogeschool (25JX)							6	19	6	10
M Nutrition and Health (66868)	Wageningen University (21PI)	201		200		172		208		214	
M Health Sciences (66851)	Universiteit Twente (21PH)	48		52		55		39		49	
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	153		160		161		141		205	
M Vitality and Ageing (60515)	Universiteit Leiden (21PB)	19		16		40		43		33	
M Communication, Health and Life Sciences (66652)	Wageningen University (21PI)	71		67		67		53		59	
Eerstejaarsinstroom	Totaal	565	47	579	57	581	52	583	92	672	81

Bron: DUO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een vergelijking met de instroom in verwante opleidingen. Aanvrager verwacht dat 15 tot 30 studenten zullen instromen. Gelet op de instroom in het verwante deeltijdaanbod acht de commissie deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie merkt daarbij op dat zij uitsluitend ruimte ziet voor de deeltijdvariant, aangezien de arbeidsmarktbehoefte gering is en hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Vestiging van de opleiding in Almere heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie adviseert de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Gezond Gedrag en Leefomgeving in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a wavy tail, positioned below the text of the commission.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.